

ش سندلی(ش داوطلب): نام واحد آموزشی: **دبیرستان انرژی اتمی ایران** نوبت امتحانی: دیمه ۹۱ پایه: اول
نام و نام خانوادگی: نام پدر: رشته / رشته های: اول عمومی وقت امتحان: ۷۰ دقیقه
سوالات امتحان درس: ادبیات فارسی (۱) نام دبیر/ دبیران: جناب آقای کلاشلو سال تحصیلی: ۹۲-۱۳۹۱
ساعت امتحان: ۸/۳۰ صبح
تاریخ امتحان: ۱۶ / ۱۰ / ۱۳۹۱
تعداد برگ سوال: ۲ برگ

الف) معنی شعر و نثر (۶ نمره)

عبارت ها و بیت های زیر را به نثر ساده و روان بنویسید.

۱- گوش پند نیوشان آواز او شنوده. (۰/۲۵)

۲- نگیرم فریب تو زین در مکوش. (۰/۲۵)

۳- خواستن جز او نیست خوش گوار. (۰/۲۵)

۴- در آن ذی حیاتی نفس نمی کشد. (۰/۲۵)

۵- به اقبال تو امشب قطران را بسته بیاورم. (۰/۵)

۶- مقبل آن کز خدای گیرد پشت. (۰/۵)

۷- هول عیاری ای کرده است. (۰/۵)

۸- توانی به من عطا فرما که در برابر گستاخ و مغرور زانوی دنائت خم نکنم. (۰/۷۵)

۹- مرا مشاطه ی صبح و زینت بخش ریاحین و ازهار می نامند. (۰/۷۵)

۱۰- صد هزاران این چنین اشباه بین فرقشان هفتاد ساله راه بین (۰/۷۵)

۱۱- در معرکه قلوب مجاهدان راه خدا، آرامشی که حاصل ایمان است حکومت دارد. (۰/۵)

۱۲- دو استر به دست آور که تو این جایگاه گستاخی. (۰/۵)

۱۳- قطران را با تمکین تمام آوردم. (۰/۲۵)

ب) معنی لغت (۲ نمره)

معنی کلماتی را که زیر آنها خط کشیده شده بنویسید.

۱- نباید به گیتی کسی تاجور ۲- لوای ستم بر تو شد استوار ۳- به جان زینهار دهم

۴- یکی دیگر زام استران گرفته ۵- به او خلعت بخشید ۶- آفتاب نعمتم شد زیر میغ

۷- سنجق یار می رسد. ۸- زتن خون و خوی را فرود ریختند.

پ) دانش های ادبی: (۳ نمره)

۱- نام نویسندگان آثار زیر را بنویسید. (۰/۵)

الف) مثل چشمه مثل رود ب) هفت پیکر

۲- کدام یک از قالب های شعری بر اساس شکل و ظاهر تقسیم بندی نشده اند؟ (۰/۵)

۳- اصلی ترین مسائل ادبیات پایداری را نام ببرید. (۲ مورد) (۰/۵)

۴- تراژدی چه نوع نوشته ای است؟ (۰/۵)

۵- ویژگی اصلی حماسه چیست؟ (۰/۵)

۶- آرایه های ادبی بیت زیر را بنویسید. (۲ مورد) (۰/۵)

در چراغ دو چشم او زد تیغ نامدش کشتن چراغ دریغ

ت. درک مطلب (۴ نمره)

(۱) با توجه به شعر زیر به سوالات پاسخ دهید.

شب شبی بی کران بود/دفتر آسمان پاره پاره/برگ ها زرد و تیره/فصل خزان بود/هر ستاره/حرف خط خورده ای تار/
در دل صفحه ی آسمان بود/گر چه گاهی شهابی/مشق های شب آسمان را/زود خط می زد و محو می شد/باز در آن هوای
مه آلود/پاک کن هایی از ابر تیره /خط خورشید را پاک می کرد.
الف-در شعر فوق «آسمان» و «شب» نماد چه چیزهایی هستند. (۰/۵)

ب-مقصود از «شهاب» در شعر بالا چه کسانی است؟ (۰/۲۵)

پ-مقصود از «هوای مه آلود» چیست؟ (۰/۲۵)

ت- در شعر بالا «محو شدن» کنایه از چیست؟ (۰/۵)

(۲) با تمام دل خود می گویم / تا چراغ از تو نگیرد دشمن

الف) با تمام دل خود یعنی ..... (۰/۲۵)

ب) منظور از «چراغ» در شعر فوق چیست؟ (۰/۲۵)

۳- «حالی آن لعل آبدار گشاد/پیش آن ریگ آبدار نهاد»

منظور از «لعل آبدار» و «ریگ آبدار» در بیت فوق چیست؟ (۰/۵)

۴- ریش بر می کند و می گفت ای دریغ کافتاب نعمتم شد زیر میغ

الف) مفهوم مصرع اول را بنویسید. (۰/۵)

ب) منظور از آفتاب نعمت چیست؟ (۰/۵)

۵- «قدرتی به من بخشا تا روح خود را از تعلق به جیفه های ناچیز روزگار بی نیاز کنم» مقصود از «جیفه ها» چیست؟ (۰/۵)

ث. خود آزمایی (۳ نمره)

۱- « بند پوتین را بستن » کنایه از چیست؟ (۰/۲۵)

۲- مصراع « زمانه بیامد نبودش توان » یعنی چه؟ (۰/۵)

۳- در بیت: « در دکان بودی نگهبان دکان / نکته گفتی با همه سوداگران » مقصود از « نکته گفتن » چیست؟ (۰/۲۵)

۴- در بیت: « غلام همت آنم که زیر چرخ کبود / ز هر چه رنگ تعلق پذیرد آزاد است » مقصود از « چرخ کبود » چیست؟ مصراع

دوم به چه مفهومی اشاره می کند؟ (۰/۵)

۵- « نه کرسی فلک را از زیر پای قزل ارسلان بکشند » کنایه از چیست؟ (۰/۵)

۶- در بیت « آمد آورد پیش خیر فراز / گفت گوهر به گوهر آمد باز » مقصود از گوهر اول و دوم چیست؟ (۰/۵)

۷- مقصود از « روشنی در دل من می بارد » چیست؟ (۰/۵)

ج) حفظ شعر (۲ نمره)

با توجه به مصراع های داده شده ، ابیات زیر را کامل کنید:

راه دهید یار را ، آن مه ده چهار راه

.....
گفتا مگوی با کس تا وقت آن در آید

گفتا که ..... او ، از راه دیگر آید

.....
راه نظر ببیندم

مژده دهید باغ را ..... می رسد

.....
آب زیند راه را هین که ..... می رسد

«موفق باشید»